

ZESTAWIENIE DOTYCHCZASOWYCH WYMAGAŃ W POSZCZEGÓLNYCH ZAWODACH I POSTULOWANYCH ZMIAN ZAWARTCH W PROJEKCIE USTAWY O UŁATWIENIU DOSTĘPU DO NIEKTÓRYCH ZAWODÓW REGULOWANYCH

Urbanista

Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do wykonywania zawodu urbanisty.

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
- wykształcenie wyższe o kierunkach architektura, urbanistyka lub gospodarka przestrzenna <u>dwuletnie</u> doświadczenie zawodowe związane z gospodarką przestrzenną albo - wykształcenie wyższe zawierające w programie zagadnienia związane z architekturą i urbanistyką lub gospodarką przestrzenną w wymiarze co najmniej 90 godzin - studia podyplomowe w zakresie planowania przestrzennego, urbanistyki lub gospodarki przestrzennej <u>trzyletnie</u> doświadczenie zawodowe związane z gospodarką przestrzenną albo - wykształcenie wyższe - studia podyplomowe w zakresie planowania przestrzennego, urbanistyki lub gospodarki przestrzennej <u>trzyletnie</u> doświadczenie zawodowe związane z gospodarką przestrzenną - zdany egzamin ze znajomości przepisów prawnych dotyczących gospodarki przestrzennej oraz praktycznego zastosowania wiedzy w zakresie urbanistyki	Wobec sporządzającego projekt planu zagospodarowania przestrzennego utrzymany zostaje: - wymóg wykształcenia kierunkowego (tj. architektura, urbanistyka lub gospodarka przestrzenna) albo - wymóg wykształcenia wyższego uzupełnionego kierunkowymi studiami podyplomowymi. Zlikwidowany zostaje tym samym wymóg praktyki zawodowej i egzaminu, a ponadto, skutkiem likwidacji izby zawodowej urbanistów, zniesiony zostanie obowiązek przynależności do samorządu. Następuje scedowanie odpowiedzialności za określenie wymogów (np. doświadczenia) wobec projektantów na zamawiającego.

Architekt i inżynier posiadający uprawnienia budowlane

Proponowane wymogi odnośnie wykształcenia i praktyki, w zależności od rodzaju uprawnień budowlanych.

	projektowanie bez ograniczeń i sprawdzanie projektów architektoniczno-budowlanych	projektowanie w ograniczonym zakresie	kierowanie robotami budowlanymi bez ograniczeń	kierowanie robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie
wymagane wykształcenie	studia magisterskie, na kierunku odpowiednim dla danej specjalności	- wyższe studia zawodowe (I stopnia), na kierunku odpowiednim dla danej specjalności lub - studia magisterskie, na kierunku	studia magisterskie lub studia zawodowe (I stopnia), na kierunku odpowiednim dla danej specjalności	- wyższe studia zawodowe (I stopnia), na kierunku odpowiednim dla danej specjalności lub - studia magisterskie, na kierunku pokrewnym dla danej specjalności, lub studia zawodowe (I stopnia) na kierunku

		pokrewnym dla danej specjalności		pokrewnym, lub • tytuł zawodowy technika albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczonym na poziomie technika w zawodach związanych z budownictwem w zakresie odpowiednim dla tej specjalności
praktyka przy sporządzaniu projektów	1 rok*	1 rok*	–	–
praktyka na budowie	1 rok**	1 rok**	1,5 roku dla studiów magisterskich lub 3 lata dla studiów zawodowych (I stopnia)**	1,5 roku dla studiów zawodowych (I stopnia) odpowiednich i magisterskich pokrewnych 3 lata dla studiów zawodowych pokrewnych 4 lata dla dyplomu technika albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczonym na poziomie technika w zawodach związanych z budownictwem w zakresie odpowiednim dla tej specjalności **
egzamin	• Proponuje się możliwość zwolnienia z egzaminu na uprawnienia budowlane absolwentów studiów wyższych prowadzonych na podstawie umowy uczelni z właściwym samorządem zawodowym w zakresie odpowiadającym programowi kształcenia opracowanemu z udziałem organu samorządu zawodowego oraz na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie projektowanego upoważnienia ustawowego. • Przy ubieganiu się o uprawnienia budowlane w innej specjalności lub w innym zakresie niż posiadane, egzamin jest przeprowadzany w zakresie ograniczonym do zagadnień nieobjętych zakresem egzaminu, obowiązującym przy ubieganiu się o posiadane uprawnienia budowlane.			

* Dodatkowo proponuje się zwiększenie możliwości odbywania praktyki, poprzez wprowadzenie instytucji „patrona”. Osoba zainteresowana odbyciem praktyki projektowej, oprócz odbywania praktyki w formie zatrudnienia w biurze projektowym, mogłaby odbyć praktykę pod opieką patrona. Patronem byłaby osoba posiadająca odpowiednie uprawnienia budowlane będąca czynnym członkiem samorządu zawodowego.

**Projektowane zmiany zakładają również możliwość uznania jako części lub całości okresu praktyki odbywanej na studiach o profilu praktycznym w zakresie odpowiadającym programowi kształcenia opracowanemu z udziałem samorządu zawodowego i zgodnie z warunkami umowy pisemnej o której mowa w art. 168b ust 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym

Na etapie sejmowym dodano możliwość uzyskania uprawnień ograniczonych do kierowania dla osób posiadających tytuł mistrza.

Proponowane wymogi odnośnie wykształcenia i praktyki przy ubieganiu się o łączne uprawnienia budowlane do projektowania i kierowania robotami w danej specjalności.

	projektowanie, sprawdzanie projektów architektoniczno-budowlanych i kierowanie robotami budowlanymi bez ograniczeń	projektowanie, sprawdzanie projektów architektoniczno-budowlanych i kierowanie robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie
wymagane wykształcenie	studia magisterskie, na kierunku odpowiednim dla danej specjalności	- studia zawodowe (I stopnia), na kierunku odpowiednim dla danej specjalności, lub - studia magisterskie, na kierunku pokrewnym dla danej specjalności
praktyka przy sporządzaniu projektów	1 rok*	1 rok*
praktyka na budowie	1,5 roku**	1,5 roku**
egzamin	- Proponuje się możliwość zwolnienia z egzaminu na uprawnienia budowlane absolwentów studiów wyższych prowadzonych na podstawie umowy uczelni z właściwym samorządem zawodowym w zakresie odpowiadającym programowi kształcenia opracowanemu z udziałem organu samorządu zawodowego oraz na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie projektowanego upoważnienia ustawowego. - Przy ubieganiu się o uprawnienia budowlane w innej specjalności lub w innym zakresie niż posiadane, egzamin jest przeprowadzany w zakresie ograniczonym do zagadnień nieobjętych zakresem egzaminu, obowiązującym przy ubieganiu się o posiadane uprawnienia budowlane.	

Dodatkowo proponuje się aby okres praktyki wymagany do uzyskania uprawnień budowlanych w odpowiednim zakresie pomniejszyć o okres praktyki odbyty do posiadanych już uprawnień budowlanych, jeżeli zarówno uprawnienia posiadane jak również uzyskiwane mieszczą się w ramach tej samej specjalności.

Proponuje się również wprowadzenie możliwości zdawania egzaminu na uprawnienia budowlane do projektowania i kierowania robotami w danej specjalności łącznie.

Usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych.

Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Aktualne wymogi	Proponowane zmiany
-----------------	--------------------

3 lata praktyki w księgowości na terytorium RP w przypadku: a) wykształcenia wyższego magisterskiego uzyskanego na kierunku rachunkowość lub na innym kierunku ekonomicznym o specjalności rachunkowość lub innej, dla której plan studiów i program kształcenia odpowiadał wymogom określonym przez organy uczelni dla specjalności rachunkowość, w jednostkach organizacyjnych uprawnionych, zgodnie z odrębnymi przepisami, do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych b) wykształcenia wyższego magisterskiego (lub równorzędnego) oraz ukończenia studiów podyplomowych z zakresu rachunkowości w jednostkach organizacyjnych uprawnionych, zgodnie z odrębnymi przepisami, do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych.	Rezygnacja z wymogu posiadania wykształcenia wyższego kierunkowego, bądź wyższego uzupełnionego studiami podyplomowymi z zakresu rachunkowości, na rzecz samoregulacji rynku usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych.
W przypadku osób z wykształceniem średnim konieczne jest zdanie egzaminu państwowego zakończonego uzyskaniem certyfikatu księgowego. (Zgodnie z § 6 ust 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 8 kwietnia 2009 r. w sprawie uprawnień do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych (Dz. U. Nr 62, poz. 508) osoba ubiegająca się o zakwalifikowanie do egzaminu uiszcza opłatę egzaminacyjną w wysokości 40 % minimalnego wynagrodzenia za pracę, tj. obecnie 640 zł.)	rezygnacja z egzaminu państwowego, na rzecz samoregulacji rynku usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych.
Praktyka dwuletnia w księgowości dla osób, które zdały egzamin lub praktyka trzyletnia dla osób posiadających wykształcenie wyższe kierunkowe.	Zniesienie wymogu odbycia praktyki (w obu przypadkach)
Obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej	bez zmian
Wymóg niekaralności za przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów, przeciwko mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi a także za przestępstwa skarbowe.	bez zmian
Posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych	bez zmian
Korzystanie z pełni praw publicznych,	Rezygnacja z wymogu korzystania z pełni praw publicznych

Doradca podatkowy

Zakres czynności z zakresu doradztwa podatkowego zastrzeżonych dla określonych grup podmiotów w obecnym stanie prawnym oraz proponowane zmiany.

Zakres czynności	Grupy podmiotów	Grupy podmiotów
------------------	-----------------	-----------------

	uprawnione do wykonywania w obecnym stanie prawnym	uprawnione do wykonywania według projektu ustawy
1) udzielanie podatnikom, płatnikom i inkasentom, na ich zlecenie lub na ich rzecz, porad, opinii i wyjaśnień z zakresu ich obowiązków podatkowych i celnych oraz w sprawach egzekucji administracyjnej związanej z tymi obowiązkami;	• doradcy podatkowi; • adwokaci i radcowie prawni; • biegli rewidenci	wszyscy (czynność zderegulowana) • doradcy podatkowi; • adwokaci i radcowie prawni; biegli rewidenci (zmiana na etapie sejmowym)
2) prowadzenie, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, ksiąg rachunkowych, ksiąg podatkowych i innych ewidencji do celów podatkowych oraz udzielanie im pomocy w tym zakresie;	• doradcy podatkowi; • adwokaci i radcowie prawni; • biegli rewidenci ; • przedsiębiorcy wykonujący usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych (art. 76a ust. 2 ustawy o rachunkowości).	wszyscy (czynność zderegulowana)
3) sporządzanie, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, zeznań i deklaracji podatkowych lub udzielanie im pomocy w tym zakresie.	• doradcy podatkowi; • adwokaci i radcowie prawni; • biegli rewidenci ; • przedsiębiorcy wykonujący usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych (art. 76a ust. 2 ustawy o rachunkowości).	wszyscy (czynność zderegulowana)
4) reprezentowanie podatników, płatników i inkasentów w postępowaniu przed organami administracji publicznej i w zakresie sądowej kontroli decyzji, postanowień i innych aktów administracyjnych w sprawach wymienionych w pkt 1.	• doradcy podatkowi; • adwokaci i radcowie prawni.	• doradcy podatkowi; • adwokaci i radcowie prawni.

Rzeczoznawca samochodowy

Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu rzeczoznawcy samochodowego.

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie wyższe	wykształcenie średnie
5-letnia praktyka w dziedzinie związanej z motoryzacją,	<u>2-letnia praktyka*</u> w dziedzinie związanej z motoryzacją, <u>Zniesienie wymogu odbycia obowiązkowej praktyki</u> w przypadku osób , które ukończyły studia wyższe pierwszego stopnia na kierunku studiów technicznych w specjalności samochodowej, lub osób, które ukończyły studia wyższe drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie na kierunku w obszarze nauk technicznych o specjalności samochodowej

prawo jazdy kategorii A, B oraz C1 lub C,	bez zmian
posiadanie certyfikatu w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego wydanego przez jednostkę akredytowaną w polskim systemie akredytacji ¹ ,	bez zmian
niekaralność wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne	bez zmian
wpis na listę rzeczoznawców samochodowych prowadzoną przez ministra właściwego do spraw transportu.	bez zmian

Diagnosta uprawniony do wykonywania badań technicznych pojazdów

Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu diagnosty uprawnionego do wykonywania badań technicznych pojazdów.

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
- posiadanie wyższego wykształcenia technicznego (o specjalności samochodowej) i - udokumentowane <u>2 lata praktyki</u> w stacji obsługi pojazdów lub zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów.	- bez zmian skrócenie praktyki do sześciu miesięcy*
- posiadanie średniego wykształcenia technicznego (o specjalności samochodowej) i - udokumentowane <u>4 lata praktyki</u> w stacji obsługi pojazdów lub zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów.	- bez zmian skrócenie praktyki do jednego roku*
- posiadanie wyższego wykształcenia technicznego (o specjalności innej niż samochodowa) i - udokumentowane <u>4 lata praktyki</u> w stacji obsługi pojazdów lub zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów.	- bez zmian skrócenie praktyki do jednego roku*
- posiadanie średniego wykształcenia technicznego (o specjalności innej niż samochodowa) i - udokumentowane <u>8 lat praktyki</u> w stacji obsługi pojazdów lub zakładzie (warsztacie) naprawy pojazdów.	- bez zmian skrócenie praktyki do dwóch lat*
ukończenie szkolenia dla osób ubiegających się o uprawnienia diagnosty	zwolnienie z obowiązku odbycia szkolenia osób ubiegających się o wydanie uprawnienia do wykonywania badań technicznych, które ukończyły studia wyższe na kierunku studiów w obszarze kompetencji nauk technicznych obejmującym wiedzę i umiejętności dotyczące diagnostyki samochodowej.

¹ Jednostki akredytowane wydające certyfikaty w zakresie rzeczoznawstwa samochodowego:

1. Stowarzyszenie Rzeczoznawców Techniki Samochodowej i Ruchu Drogowego, Centrum Certyfikacji Rzeczoznawców Samochodowych
2. Polski Związek Motorowy, Centrum Certyfikacji Rzeczoznawców
3. TÜVPOL Sp. z o.o., Europejskie Centrum Certyfikacji Rzeczoznawców i Specjalistów Techniki Samochodowej

• zdanie egzaminu państwowego przez Komisję powołaną przez Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego.	• bez zmian
--	---

*** Zgodnie z propozycją do okresu praktyki wlicza się praktykę objętą programem studiów, pod warunkiem że odbywana jest na podstawie umowy między uczelnią a stacją kontroli pojazdów lub innym podmiotem zajmującym się diagnostyką samochodową.**

Zwrotniczy / mostowniczy / dróżnik obchodowy

Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu zwrotniczego/mostowniczego/dróżnika obchodowego.

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
złożenie egzaminu kwalifikacyjnego przed komisją kwalifikacyjną powoływaną przez dyrektora oddziału terenowego Urzędu Transportu Kolejowego.	Wykreślenie zawodu regulowanego z rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, oraz prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych oraz pojazdów metra. Warunki jakie powinni spełniać pracownicy zatrudnieni na tym stanowisku, zasady oceny zdolności fizycznych i psychicznych oraz sposób szkolenia i egzaminowania określi pracodawca w przepisach wewnętrznych
odbycie szkolenia teoretycznego według programu pracodawcy, za wyjątkiem: •kandydatów z tytułem zawodowym technik o specjalności związanej z budową i utrzymaniem dróg i mostów - w przypadku mostowniczego •kandydatów z tytułem zawodowym technik o specjalności związanej z budową i utrzymaniem dróg kolejowych - w przypadku dróżnika obchodowego	
odbycie stażu stanowiskowego i szkolenia praktycznego według programu pracodawcy (w przypadku zwrotniczego długość stażu stanowiskowego została określona na 10 dni, natomiast w przypadku dróżnika obchodowego określono iż staż i szkolenie praktyczne ma się odbywać na odcinkach linii kolejowych)	
zdolność fizyczna i psychiczna stwierdzona zaświadczeniem lekarskim,	
znajomość specyficznych warunków wykonywania pracy u danego pracodawcy.	
•w przypadku zwrotniczego – odbycie pod nadzorem 3 dni zajęć próbnych •w przypadku mostowniczego – 5 lat stażu pracy •w przypadku dróżnika obchodowego – 1 rok pracy przy robotach torowych.	

Zawody związane z prowadzeniem ruchu na liniach metra oraz pojazdów kolejowych metra

- 1) dyspozytor ruchu metra;
- 2) dyżurny ruchu i stacji metra;
- 3) manewrowy metra;
- 4) monter urządzeń sterowania ruchem pociągów metra;
- 5) monter urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra;
- 6) prowadzący pociąg metra;

7) prowadzący pomocnicze pojazdy kolejowe metra;

Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodów związanych z prowadzeniem ruchu na liniach metra oraz pojazdów kolejowych metra.

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
ukończone 18 lat	
wykształcenie: - dla manewrowego metra – zasadnicze zawodowe oraz tytuł zawodowy robotnika wykwalifikowanego albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe na poziomie zasadniczym; - dla maszynisty pomocniczych pojazdów kolejowych metra – wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz tytuł zawodowy robotnika wykwalifikowanego w zawodach i specjalnościach z dziedziny elektrycznej lub mechanicznej albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe na poziomie zasadniczym w zawodach w dziedzinie elektrycznej lub mechanicznej; - dla maszynisty pociągu metra, dyżurnego ruchu i stacji metra oraz dyspozytora ruchu metra – wykształcenie średnie oraz tytuł zawodowy technika albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe na poziomie technika; - dla montera urządzeń sterowania ruchem pociągów metra – wykształcenie średnie oraz tytuł zawodowy technika w zawodach i specjalnościach z dziedziny elektrycznej albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe na poziomie technika w zawodach w dziedzinie elektrycznej; - dla montera urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra – wykształcenie średnie oraz tytuł zawodowy technika w zawodach i specjalnościach z dziedziny elektronicznej albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe na poziomie technika w zawodach w dziedzinie elektronicznej	wykreślenie zawodów regulowanych z rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie pracowników zatrudnionych na stanowiskach bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, oraz prowadzeniem określonych rodzajów pojazdów kolejowych oraz pojazdów metra. Warunki jakie powinni spełniać pracownicy zatrudnieni na tym stanowisku, zasady oceny zdolności fizycznych i psychicznych oraz sposób szkolenia i egzaminowania określi pracodawca w przepisach wewnętrznych
zaświadczenie lekarskie potwierdzające zdolność fizyczną i psychiczną	
świadectwo złożenia egzaminu kwalifikacyjnego z wynikiem pozytywnym	
świadectwo potwierdzające zdanie egzaminu kwalifikacyjnego wymaganego przy dodatkowych czynnościach na danym stanowisku	
autoryzacja do pracy na danym stanowisku	
upoważnienie (wydane przez pracodawcę) do wykonywania czynności na danym stanowisku potwierdzające znajomość specyficznych warunków pracy na tym stanowisku	
staż pracy w metrze (za wyjątkiem maszynistów):	
- dla manewrowego metra – 2 lata; - dla dyżurnego ruchu i stacji metra – 6 miesięcy; - dla dyspozytora ruchu metra – 1 rok na stanowisku dyżurnego ruchu i stacji metra, - dla montera urządzeń sterowania ruchem pociągów metra oraz montera urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej metra – 3 miesiące na stanowisku praktykanta, odpowiednio, na montera urządzeń sterowania ruchem pociągów albo montera urządzeń zdalnego sterowania i kontroli dyspozytorskiej;	
odbycie przygotowania zawodowego, obejmującego szkolenie teoretyczne, praktyczne oraz zajęcia próbne (zróżnicowane w zależności od stanowiska)	

Działalność brokera ubezpieczeniowego lub reasekuracyjnego

Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie wykonywania działalności brokera ubezpieczeniowego lub reasekuracyjnego

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
pełna zdolność do czynności prawnych	bez zmian
niekaralność za umyślne przestępstwo przeciwko życiu i zdrowiu, wymiarowi sprawiedliwości, ochronie informacji, wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, skarbowe	bez zmian
wykształcenia co najmniej średnie	bez zmian
posiadanie 3 lat doświadczenia zawodowego w zakresie ubezpieczeń zdobyte w okresie 5 lat bezpośrednio poprzedzających złożenie wniosku o uzyskanie zezwolenia na wykonywanie działalności brokerskiej.	bez zmian
posiadanie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej lub innej równoważnej gwarancji w kwocie 1 000 000 euro w odniesieniu do jednego zdarzenia oraz 1 500 000 euro w odniesieniu do wszystkich zdarzeń za szkody.	bez zmian (wymóg dyrektywy 2002/92/WE w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego)
zdanie egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych jest koniecznym warunkiem wykonywania zawodu.	rezygnacja z egzaminu w przypadku: - posiadania 5 letniego doświadczenia zawodowego w zakresie ubezpieczeń, odpowiedniego do zakresu działalności - zwolnienia z egzaminu na wniosek kandydata, który ukończył studia wyższe uznane przez Komisję Egzaminacyjną dla Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych za równorzędne (obejmujące zakres tematów egzaminacyjnych dla brokerów) oraz zaliczył egzaminy na tych studiach przeprowadzone w formie pisemnej, z zachowaniem zasady anonimowości oceny prac, a od ukończenia studiów nie upłynęło więcej niż 3 lata.
obowiązek doskonalenia umiejętności zawodowych przez odbywanie raz na trzy lata szkolenia zawodowego, polegającego na odbyciu określonej liczby godzin zajęć i zakończonego wydaniem przez podmiot przeprowadzający szkolenie poświadczenia	bez zmian

Agent ubezpieczeniowy

Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie wykonywania działalności agenta ubezpieczeniowego.

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
pełna zdolność do czynności prawnych	bez zmian
niekaralność za umyślne przestępstwo przeciwko życiu i zdrowiu, wymiarowi sprawiedliwości, ochronie informacji, wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, skarbowe	bez zmian
wykształcenia co najmniej średnie	bez zmian
obowiązek ukończenia przez osobę fizyczną, mającą zamiar wykonywać czynności agencyjne, szkolenia prowadzonego przez zakład ubezpieczeń, zakończonego zdaniem egzaminem ²	rezygnacja z obligatoryjnego szkolenia dla kandydatów i pozostawienie jedynie sprawdzianu wiedzy w formie egzaminu organizowanego przez zakład ubezpieczeń
posiadanie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej lub innej równoważnej gwarancji w kwocie 1 000 000 euro w odniesieniu do jednego zdarzenia oraz 1 500 000 euro w odniesieniu do wszystkich zdarzeń za szkody w przypadku agentów ubezpieczeniowych wykonujących czynności agencyjne na rzecz więcej niż jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu ubezpieczeń	bez zmian (wymóg dyrektywy 2002/92/WE w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego)
obowiązek doskonalenia umiejętności zawodowych przez odbywanie raz na trzy lata szkolenia zawodowego, prowadzonego przez zakład ubezpieczeń ³	bez zmian

² Kwestie szkoleń i egzaminów szczegółowo reguluje rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 lipca 2005 r. w sprawie minimalnego zakresu szkolenia osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych oraz zakresu obowiązujących tematów egzaminu i trybu jego przeprowadzania (Dz. U. z 2005 r., Nr 125, poz. 1053).

- Osoba, która zamierza wykonywać czynności agencyjne, a która dotychczas nie ukończyła żadnego szkolenia ma obowiązek ukończyć co najmniej 152-godzinne szkolenie (§ 5 ust. 1 pkt 1).

- Osoba, która ukończyła szkolenie z zagadnień ogólnych ma obowiązek ukończyć co najmniej 48-godzinne szkolenie (§ 5 ust. 1 pkt 3) - dot. np. osób zmieniających zakład ubezpieczeń.

- Osoby wymienione w § 2 rozporządzenia mają obowiązek ukończyć 36-godzinne szkolenie (§ 5 ust. 1 pkt 4) - dot. pracowników banków, SKOK-ów i tzw. podmiotów zwolnionych.

- Osoby, o których mowa w art. 9 ust. 1a ustawy o pośrednictwie, o ile nie wykonują czynności agencyjnych, mają obowiązek ukończyć 8-godzinne szkolenie (§ 5 ust. 1 pkt 5) - szkolenie to przechodzi się tylko raz niezależnie od liczby zakładów ubezpieczeń, z którymi agent współpracuje.

- Osoba, która ukończyła szkolenie z zakresu działalności danego zakładu ubezpieczeń lub na dzień złożenia przez ten zakład wniosku o wpis (bądź o zmianę wpisu) wykonuje czynności agencyjne (przejście od jednego agenta ubezpieczeniowego do drugiego agenta ubezpieczeniowego w ramach tego samego zakładu ubezpieczeń) nie jest zobowiązana do ukończenia żadnego szkolenia.

- Osoba, która przeszła tylko szkolenie, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 4 i zmienia pracodawcę na agenta ubezpieczeniowego innego niż podmioty określone w § 2 jest zobowiązana do ukończenia szkolenia 152-godzinnego (§ 5 ust. 1 pkt 1) - dot. osób, które przeszły szkolenie dla agentów będących SKOK-ami, BANK-ami i tzw. podmiotami zwolnionymi.

- Osoba, która ukończyła tylko szkolenie, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 5 jest zobowiązana do ukończenia szkolenia 152-godzinnego (§ 5 ust. 1 pkt 1) - dot. osób wymienionych w art. 9 ust. 1a, które zamierzają wykonywać czynności agencyjne.

³ Kwestie szkoleń i egzaminów szczegółowo reguluje rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 lipca 2005 r. w sprawie minimalnego zakresu szkolenia osób ubiegających się o wykonywanie czynności agencyjnych oraz zakresu obowiązujących tematów egzaminu i trybu jego przeprowadzania (Dz. U. z 2005 r., Nr 125, poz. 1053).

Aktuariusz

Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu aktuariusza.

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wymóg zdania z pozytywnym wynikiem egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną dla Aktuariuszy przy Komisji Nadzoru Finansowego	możliwość uzyskania tytułu aktuariusza przez osoby, które ukończyły studia wyższe uznane przez Komisję Egzaminacyjną dla Aktuariuszy za równorzędne (obejmujące zakres egzaminu aktuarialnego oraz zaliczyły egzaminy na tych studiach przeprowadzone w formie pisemnej, z zachowaniem zasady anonimowości oceny prac, a od ukończenia studiów nie upłynęło więcej niż 3 lata) i wykonywały czynności z zakresu matematyki ubezpieczeniowej, finansowej lub statystyki, potwierdzone pozytywną opinią aktuariusza pod kierunkiem którego czynności te były wykonywane.
ukończenie studiów wyższych	bez zmian
wykonywanie przez okres co najmniej 2 lat czynności z zakresu matematyki ubezpieczeniowej, finansowej i statystyki, pod kierunkiem aktuariusza	zniesienie wymogu w przypadku kandydatów, którzy zdali egzamin przed Komisją Egzaminacyjną dla Aktuariuszy, wymóg praktyki obniżony do 1 roku
pełna zdolność do czynności prawnych	bez zmian
korzystanie z pełni praw publicznych	bez zmian
niekaralność za umyślne przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, przestępstwo przeciwko mieniu lub za przestępstwo skarbowe	bez zmian

Nurek III klasy, nurek II klasy, nurek I klasy, nurek saturowany

Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu nurka (wszystkich klas i nurka saturowanego).

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
średnie albo zasadnicze zawodowe w zakresie zawodów morskich albo żeglugi śródlądowej, budownictwa wodnego lub zawodów mechanicznych lub elektrycznych.	zniesienie wymagań dotyczących wykształcenia
złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu praktycznego i teoretycznego z zakresu wymaganej wiedzy i umiejętności,	zniesienie egzaminu praktycznego w ramach egzaminu na nurka II klasy, I klasy i nurka saturowanego
• w przypadku nurka III klasy (tj. wykonującego czynności na głębokości do 20 m) – zaświadczenie o ukończeniu szkolenia dla nurków III klasy • w przypadku nurka II klasy (tj. wykonującego czynności na głębokości do 50 m) – zaświadczenie o ukończeniu szkolenia dla nurków II klasy i co najmniej dwuletnia praktyka zawodowa w charakterze nurka III klasy (500 godzin*) • w przypadku nurka I klasy (tj. wykonującego czynności na głębokości większych niż 50 m) – zaświadczenie o ukończeniu szkolenia dla nurków I	• bez zmian • zmniejszenie wymiaru wymaganej praktyki zawodowej w charakterze nurka III klasy do 200 godzin • zmniejszenie wymiaru wymaganej praktyki zawodowej w charakterze nurka II klasy do 200 godzin

klasy i co najmniej dwuletnia praktyka zawodowa w charakterze nurka II klasy (500 godzin*) • w przypadku nurka saturowanego (tj. do wykonującego wszelkie prace podwodne bez ograniczeń; w tym prace niebezpieczne, z użyciem materiałów wybuchowych, na dużych głębokościach) – zaświadczenie o ukończeniu szkolenia dla nurków saturowanych i roczna praktyka zawodowa w charakterze nurka I klasy (250 godzin*)	• zmniejszenie wymiaru wymaganej praktyki zawodowej w charakterze nurka I klasy do 100 godzin
ukończone 18 lat,	bez zmian
ważne orzeczenie lekarza o braku przeciwwskazań do wykonywania prac podwodnych	bez zmian

* Roczna praktyka to okres co najmniej 250 godzin łącznego przebywania nurka pod powierzchnią wody i w warunkach sztucznie wytworzonego podwyższonego ciśnienia atmosferycznego.

Kierownik prac podwodnych I klasy, II klasy, III klasy

Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu kierownika prac podwodnych

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
Obecnie nie występuje instytucja kierownika prac podwodnych III klasy – do kierowania pracami podwodnymi na głębokości do 20 m potrzebny jest dyplom kierownika prac podwodnych II klasy (kierowania pracami podwodnymi na głębokości do 50 m) Kierownik prac podwodnych II klasy (kierowanie pracami podwodnymi na głębokości do 50 m): ▪ posiadanie dyplomu nurka II klasy; ▪ roczna praktyka zawodowa w charakterze nurka II klasy (250 godzin). Kierownik prac podwodnych I klasy (kierowanie pracami podwodnymi bez ograniczeń): ▪ posiadanie dyplomu kierownika prac podwodnych II klasy, ▪ 3-letnia praktyka zawodowa w charakterze kierownika prac podwodnych II klasy*.	Kierownik prac podwodnych III klasy (kierowanie pracami podwodnymi na głębokości do 20 m): ▪ posiadanie dyplomu nurka III klasy, ▪ posiadanie 2 letniej praktyki zawodowej w charakterze nurka III klasy (200 godzin). Kierownik prac podwodnych II klasy (kierowanie pracami podwodnymi na głębokości do 50 m): ▪ posiadanie dyplomu nurka II klasy lub dyplomu kierownika prac podwodnych III klasy; ▪ roczna praktyka zawodowa w charakterze nurka II klasy (100 godzin) lub 3-letnia praktyka zawodowa w charakterze kierownika prac podwodnych III klasy*. Kierownik prac podwodnych I klasy (kierowanie pracami podwodnymi bez ograniczeń): ▪ bez zmian, ▪ bez zmian.
▪ w przypadku kierownik prac podwodnych II klasy - wykształcenie wyższe albo średnie w zakresie zawodów morskich albo żeglugi śródlądowej, budownictwa wodnego lub zawodów mechanicznych lub elektrycznych; ▪ w przypadku kierownik prac podwodnych I klasy - wykształcenie wyższe	wykształcenie średnie
zaświadczenie o ukończeniu szkolenia dla kierowników prac podwodnych odpowiedniej klasy	bez zmian
złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu praktycznego i teoretycznego	zniesienie egzaminu praktycznego w ramach egzaminu na kierownika prac podwodnych II klasy i I klasy

* Przyjmuje się, że 1 rok praktyki to 50 dni kierowania pracami podwodnymi.

Operator systemów nurkowych

Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu operatora systemów nurkowych

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	brak wymagań dotyczących wykształcenia
złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu praktycznego i teoretycznego z zakresu wymaganej wiedzy i umiejętności	złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu teoretycznego z zakresu wymaganej wiedzy i umiejętności
zaświadczenie o ukończeniu szkolenia dla operatorów systemów nurkowych	bez zmian

Agent celny

Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu agenta celnego.

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
posiadanie co najmniej wykształcenia średniego	wprowadzenie kryterium posiadania wykształcenie wyższego na poziomie co najmniej studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich na kierunkach w dziedzinie nauk ekonomicznych, prawnych lub technicznych, w toku których studenci mają możliwość zapoznania się ze szczegółowymi zagadnieniami z zakresu prawa administracyjnego i finansowego, w szczególności prawa celnego ALBO świadectwo ukończenia studiów podyplomowych z wymienionego zakresu. Jako alternatywę w zakresie poziomu posiadanego wykształcenia proponuje się wprowadzenie możliwości wpisu na listę agentów celnych osób posiadających trzyletnie doświadczenie w zakresie obsługi celnej podmiotów gospodarczych
- zdany egzamin kwalifikacyjny na agenta celnego lub decyzja o uznaniu kwalifikacji do wykonywania zawodu agenta celnego wydana na podstawie odrębnych przepisów, - wpis na listę agentów celnych nie później niż w okresie 2 lat od złożenia egzaminu kwalifikacyjnego na agenta celnego),	rezygnacja z egzaminu, w zamian dodanie wymogu posiadania kwalifikacji albo doświadczenia w zakresie obsługi celnej podmiotów gospodarczych (warunek ten byłby spełniony w przypadku gdy wnioskodawca posiada ukończone co najmniej studia pierwszego stopnia (tytuł licencjata) na kierunkach w dziedzinie nauk ekonomicznych, prawnych lub technicznych, w toku których studenci mają możliwość zapoznania się ze szczegółowymi zagadnieniami z zakresu prawa administracyjnego i finansowego, w szczególności prawa albo co najmniej trzyletnie doświadczenie w sprawach celnych)
wymóg korzystania w pełni z praw publicznych	zniesienie wymogu
wymóg dawania rękojmi prawidłowego wykonywania czynności agenta celnego.	zniesienie wymogu
miejsce zamieszkania we Wspólnocie Europejskiej	zniesienie wymogu

pełna zdolność do czynności prawnych	bez zmian
brak skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, za przestępstwo gospodarcze lub za przestępstwo skarbowe,	bez zmian

Biegły rewident

Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu biegłego rewidenta.

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
Wymóg odbycia rocznej praktyki w zakresie rachunkowości w państwie Unii Europejskiej oraz co najmniej dwuletniej aplikacji pod kierunkiem biegłego rewidenta	Uproszczenie regulacji w zakresie odbywania praktyki i aplikacji. Wprowadzenie wymogu odbycia: a) rocznej praktyki w zakresie rachunkowości w państwie Unii Europejskiej oraz co najmniej dwuletniej aplikacji w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych zarejestrowanym w państwie Unii Europejskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta lub pod kierunkiem biegłego rewidenta zarejestrowanego w państwie Unii Europejskiej, albo b) trzyletniej aplikacji w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych zarejestrowanym w państwie Unii Europejskiej pod kierunkiem biegłego rewidenta lub pod kierunkiem biegłego rewidenta zarejestrowanego w państwie Unii Europejskiej; Wprowadzenie możliwości zaliczenia praktyki i aplikacji w drodze co najmniej 15-letniego doświadczenia zawodowego w zakresie rachunkowości, prawa i finansów; Wprowadzenie możliwości zaliczania praktyki w zakresie rachunkowości w drodze uznania możliwości łączenia form odbywania praktyki, czyli zatrudnienia w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, jak również pozostawania w stosunku pracy na samodzielnym stanowisku w komórkach finansowo-księgowych, przy czym łączny czas powinien wynosić co najmniej 3 lata (stworzenie możliwości łącznego zaliczania tych dwóch warunków).
Obowiązkowe zdanie 10 egzaminów pisemnych oraz ustnego egzaminu dyplomowego przed Komisją Egzaminacyjną powoływaną przez Ministra Finansów. Możliwość zwolnienia kandydata na biegłego rewidenta, na jego wniosek, z egzaminów objętych postępowaniem kwalifikacyjnym, jeżeli w tym zakresie zdał egzaminy uniwersyteckie lub równorzędne. (Opłata za każdy egzamin pisemny z zakresu, o którym mowa w art. 9 ust. 1 i 2 ustawy wynosi 400 zł., zaś opłata za egzamin dla osób, o których mowa w art. 5 ust. 3 i 4 ustawy, wynosi 20% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy (679,90 zł), w zaokrągleniu do pełnych dziesiątek złotych w dół.	Pozostawienie obowiązku zdania egzaminów, z wiedzy o której mowa w art. 9 ust. 1 i 2 ustawy; Wprowadzenie dodatkowych możliwości w drodze: - zaliczenia części postępowania kwalifikacyjnego w obszarze sprawdzenia wiedzy teoretycznej, na podstawie ukończenia studiów wyższych o kierunku obejmującym zakresem kształcenia wiedzę wymaganą w postępowaniu kwalifikacyjnym, - zaliczenia kandydatowi na biegłego rewidenta, na jego wniosek egzaminów z wiedzy teoretycznej, jeżeli zdał on egzaminy w ramach postępowania kwalifikacyjnego, prowadzonego przez organ uprawniony do nadawania uprawnień biegłego rewidenta w innym państwie Unii Europejskiej, co do których stwierdzi, że zakresem kształcenia obejmują wiedzę teoretyczną w zakresie

Oплата за экзамен дипломный, проверяющий знания, полученную в процессе практики, составляет 750 зл. ⁴).	wskazany w art. 9 ust. 1 i 2
Обязательство прохождения обязательного профессионального совершенствования в каждом календарном году	Uelastycznienie systemu obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, w szczególności poprzez wprowadzenie nowych możliwości zaliczania tego doskonalenia, m.in. w ramach samokształcenia zawodowego; Wprowadzenie możliwości przeprowadzania szkolenia w ramach obligatoryjnego doskonalenia zawodowego przez jednostki do tego uprawnione na podstawie określonych kryteriów
Różny dostęp do wykonywania zawodu w zależności od wyboru formy prawnej jego wykonywania	Wprowadzenie równego dostępu do wykonywania zawodu dla wszystkich biegłych rewidentów poprzez zniesienie ustawowego ograniczenia w zakresie wykonywania zawodu biegłego rewidenta w zależności od wyboru formy prawnej jego wykonywania.

Przyjmujący zakłady wzajemne/ Prowadzący kolektury gier liczbowych

Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodów związanych z grami hazardowymi.

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
- w przypadku bezpośrednio prowadzących gry hazardowe objęte monopolem państwa (prowadzący kolektury gier liczbowych) Minister Finansów może uznać za równoważne ze świadectwami zawodowymi świadectwa wydane przez wyspecjalizowaną organizację prowadzącą szkolenia w zakresie gier hazardowych. Podmiot wykonujący monopol państwa jest obowiązany przedłożyć Ministrowi Finansów program tych szkoleń.	proponuje się zwolnić z obowiązku uzyskania świadectwa zawodowego prowadzących kolektury gier liczbowych i zobowiązać podmiot wykonujący monopol państwa do zapewnienia osobom prowadzącym kolektury gier liczbowych szkolenia z przepisów o grach hazardowych w zakresie niezbędnym do zajmowanego stanowiska (w celu zapewnienia jakości usług). Podmiot wykonujący monopol państwa byłby obowiązany wydać uczestnikowi szkolenia pisemne zaświadczenie o odbyciu szkolenia. Natomiast osoby, które ukończyły szkolenie, byłyby obowiązane umieścić zaświadczenie o odbyciu szkolenia, w widocznym miejscu, w kolekturze gier liczbowych .
- w przypadku pozostałych osób bezpośrednio prowadzących gry hazardowe przeprowadzany jest egzamin państwowy. Obecnie brak wymogów prawnych dotyczących ukończenia szkolenia zawodowego.	proponuje się zwolnić z obowiązku uzyskania świadectwa zawodowego przyjmujących zakłady wzajemne i zobowiązać podmiot zarządzający zakładami wzajemnymi do zapewnienia osobom przyjmującym zakłady wzajemne szkolenia z przepisów o grach hazardowych w zakresie niezbędnym do zajmowanego stanowiska (w celu zapewnienia jakości usług). Podmiot zarządzający zakładami wzajemnymi byłby obowiązany wydać uczestnikowi szkolenia pisemne zaświadczenie o odbyciu szkolenia. Natomiast osoby, które ukończyły szkolenie, byłyby obowiązane umieścić zaświadczenie o odbyciu szkolenia, w widocznym miejscu, w punkcie przyjmowania zakładów wzajemnych

⁴ Uchwała NR 842/11/2012 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie wysokości opłat za poszczególne egzaminy, obowiązuje od dnia 2 kwietnia 2012 r.

	w przypadku pozostałych bezpośrednio prowadzących gry hazardowe bez zmian.
- w przypadku prowadzących kolektury gier liczbowych Minister Finansów może uznać za równoważne ze świadectwami zawodowymi świadectwa wydane przez wyspecjalizowaną organizację prowadzącą szkolenia w zakresie gier hazardowych. Podmiot wykonujący monopol państwa jest obowiązany przedłożyć Ministrowi Finansów program tych szkoleń.	proponuje się zobowiązać podmiot wykonujący monopol państwa do zapewnienia osobom prowadzącym kolektury gier liczbowych szkolenia z przepisów o grach hazardowych w zakresie niezbędnym do zajmowanego stanowiska.
- w przypadku pozostałych osób bezpośrednio prowadzących gry hazardowe przeprowadzany jest egzamin państwowy. Obecnie brak wymogów prawnych dotyczących ukończenia szkolenia zawodowego.	proponuje się zobowiązać podmiot zarządzający zakładami wzajemne do zapewnienia osobom przyjmującym zakłady wzajemne szkolenia z przepisów o grach hazardowych w zakresie niezbędnym do zajmowanego stanowiska.
	w przypadku pozostałych bezpośrednio prowadzących gry hazardowe bez zmian.

Oficer mechanik

Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu oficer mechanik.

Stan obecny:	Stan postulowany:
wykształcenie średnie	zniesienie wymogu posiadania wykształcenia średniego
posiadanie świadectwa motorzysty wachtowego,	bez zmian
posiadanie dodatkowej praktyki pływania na stanowisku motorzysty wachtowego na statkach morskich w wymiarze: • 4 miesiące – przy spełnieniu wymagań określonych w § 17 ust.1 pkt 1 – 4 rozporządzenia, • 6 miesięcy – przy spełnieniu wymagań określonych w § 17 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia, • 12 miesięcy – przy spełnieniu wymagań określonych w § 17 ust.1 pkt 6 – 11 rozporządzenia	bez zmian
złożenie egzaminu na dyplom oficera mechanika	bez zmian

Szyper 1 klasy i 2 klasy w żegludze krajowej

Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu szypra 1 i 2 klasy w żegludze krajowej.

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
SZYPER 2 KLASY W ŻEGLUDZE KRAJOWEJ	
wykształcenie średnie	Wprowadzenie jednego zawodu – szypra żeglugi krajowej z podziałem na klasy (klasy 1 oraz klasy 2)

- ukończenie uczelni morskiej na kierunku nawigacyjnym lub ukończenie nauki w zakresie nawigacji w ośrodku szkoleniowym (policealnej szkole morskiej lub technikum morskim) kształcącym co najmniej na poziomie operacyjnym, oraz posiadanie 12- miesięcznej praktyki pływania w dziale pokładowym na statkach morskich, ALBO - posiadanie świadectwa starszego marynarza, dodatkowej 12- miesięcznej praktyki pływania na stanowisku starszego marynarza na statkach morskich oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na ten dyplom, ALBO - posiadanie stopnia podoficera Marynarki Wojennej albo Straży Granicznej, dodatkowej 24-miesięcznej praktyki pływania w dziale pokładowym na statkach morskich oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na ten dyplom, ALBO - posiadanie stopnia chorążego Marynarki Wojennej albo Straży Granicznej, wykształcenia średniego w specjalności nawigacyjnej, dodatkowej 24- miesięcznej praktyki pływania w dziale pokładowym na statkach morskich, ALBO - posiadanie patentu żeglarskiego kapitana żeglugi śródlądowej, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku kapitana w żegludze śródlądowej na statku o pojemności brutto powyżej 200 oraz złożenie egzaminu na ten dyplom;	
ważne świadectwo zdrowia	
SZYPER 1 KLASY W ŻEGLUDZE KRAJOWEJ	
wykształcenie średnie	Wprowadzenie jednego zawodu – szypra żeglugi krajowej z podziałem na klasy (klasy 1 oraz klasy 2)
posiadanie dyplomu szypra klasy 2 w żegludze krajowej, dodatkowej 18-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku oficerskim na statkach morskich o pojemności brutto powyżej 100 lub 12- miesięcznej praktyki pływania na stanowisku kapitana na statkach morskich o pojemności brutto powyżej 100 oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na ten dyplom,	
SZYPER 2 KLASY I SZYPER 1 KLASY (WYMOGI DODATKOWE DLA OBU KLAS)	
- świadectwo przeszkolenia w zakresie wykorzystania radaru i ARPA na poziomie operacyjnym, odpowiednie świadectwo operatora urządzeń radiowych w służbie radiokomunikacyjnej morskiej, - świadectwo o przeszkoleniu w zakresie indywidualnych technik ratunkowych, - świadectwo ochrony przeciwpożarowej stopnia podstawowego.	

- świadectwo pierwszej pomocy medycznej,
- świadectwo ratownika.

Szyper 1 klasy i 2 klasy rybołówstwa morskiego

Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu szypra 2 klasy rybołówstwa morskiego i szypra 1 klasy rybołówstwa morskiego.

Aktualne wymogi:		Proponowane zmiany:	
SZYPER 2 KLASY RYBOŁÓWSTWA MORSKIEGO			
posiadanie wykształcenia podstawowego		wprowadzenie jednego zawodu szypra rybołówstwa morskiego z podziałem na różne uprawnienia (klasy 1, klasy 2 oraz nieograniczony)	
wiek 18 lat			
posiadanie świadectwa starszego marynarza, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na ten dyplom, ALBO			
posiadanie świadectwa starszego rybaka rybołówstwa morskiego, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na ten dyplom, ALBO			
posiadanie dyplomu szypra 2 klasy żeglugi krajowej, dodatkowej 6-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym oraz złożenie egzaminu z zakresu wiedzy rybackiej, ALBO			
ukończenie uczelni morskiej na kierunku nawigacyjnym w specjalności połowy morskie oraz posiadanie 12-miesięcznej praktyki pływania na statkach rybackich w dziale pokładowym;			
SZYPER 2 KLASY RYBOŁÓWSTWA MORSKIEGO			
posiadanie wykształcenia średniego			
wiek 18 lat			
posiadanie dyplomu szypra klasy 2 rybołówstwa morskiego, dodatkowej 12-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku kapitana lub 18-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku oficera wachtowego na statkach rybackich oraz ukończenie szkolenia w ośrodku szkoleniowym i złożenie egzaminu na ten dyplom			
SZYPER 2 KLASY I SZYPER 1 KLASY (WYMOGI DODATKOWE DLA OBU KLAS)			

Obowiązkowe przeszkolenia w zakresie bezpieczeństwa dla każdego członka załogi w zależności od pełnionych funkcji:

- Świadectwo przeszkolenia w zakresie wykorzystania radaru i ARPA na poziomie operacyjnym,
- odpowiednie świadectwo operatora urządzeń radiowych w służbie radiokomunikacyjnej morskiej,
- Świadectwo przeszkolenia w zakresie indywidualnych technik ratunkowych,
- Świadectwo przeszkolenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej stopnia wyższego,
- Świadectwo przeszkolenia w zakresie elementarnych zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej,
- Świadectwo przeszkolenia w zakresie bezpieczeństwa własnego i odpowiedzialności wspólnej,
- Świadectwo ratownika.
- ważne świadectwo zdrowia.

Pilot morski

Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu pilota morskiego.

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	wprowadzenie jednego zawodu pilota morskiego z określonymi uprawnieniami do świadczenia usług pilotowych na dany rejon pilotowy
• posiadanie stopnia kapitana żeglugi przybrzeżnej oraz 12- miesięcznej praktyki pływania na stanowisku kapitana, ALBO • posiadanie dyplomu starszego oficera na statkach o pojemności brutto od 500 do 3000 lub dyplomu wyższego oraz 12-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku starszego oficera lub kapitana, • posiadanie praktyki w pilotowaniu statków odbytej w charakterze kandydata na pilota morskiego, polegającej na uczestniczeniu w realizacji co najmniej 10 usług pilotowych wykonywanych w pilotażu morskim przez pilotów wyznaczonych przez szefa pilotów właściwego dla rejonu pilotowego, • posiadanie świadectwa ukończenia kursu manewrowania statkami na symulatorze manewrowym, • posiadanie świadectwa złożenia egzaminu kwalifikacyjnego	
przechodzenie co 2 lata okresowych sprawdzianów kwalifikacji pilotów i aktualności ich wiedzy w zakresie wykonywanych obowiązków oraz stanu zdrowia	
ważne świadectwo zdrowia	

Pilot pełnomorski.

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	wprowadzenie jednego zawodu pilota morskiego z określonymi uprawnieniami do świadczenia usług pilotowych na dany rejon pilotowy
posiadanie dyplomu kapitana żeglugi wielkiej na statkach o pojemności brutto 3000 i powyżej oraz 36-miesięcznej praktyki pływania na stanowisku kapitana na morskich statkach handlowych o pojemności brutto 3000 i powyżej w żegludze międzynarodowej, w tym 12 miesięcy praktyki na statkach o długości całkowitej powyżej 180 m	
posiadanie praktyki w pilotowaniu statków, polegającej na uczestniczeniu w realizacji co najmniej 3 usług pilotowych w pilotażu pełnomorskim na Morzu Bałtyckim wykonywanych przez pilotów pełnomorskich wyznaczonych przez dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni lub Szczecinie	
posiadanie świadectwa ukończenia kursu manewrowania dużymi statkami na modelach pływających – redukcyjnych,	
posiadanie świadectwa złożenia egzaminu kwalifikacyjnego.	
przechodzenie co 2 lata okresowych sprawdzianów kwalifikacji pilotów i aktualności ich wiedzy w zakresie wykonywania obowiązków oraz stanu zdrowia	
ważne świadectwo zdrowia.	

Maszynista specjalistycznych dźwignic kolejowych

Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu maszynisty specjalistycznych dźwignic kolejowych.

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
ukończone 18 lat.	Połączenie zawodu maszynisty specjalistycznych dźwignic kolejowych z zawodem maszynisty specjalistycznych dźwignic portowych i urządzeń specjalistycznych w portowych technologicznych ciągach przeładowniczych. W wyniku połączenia powstanie bardziej uniwersalny zawód - maszynista specjalistycznych dźwignic i urządzeń w portowych technologicznych ciągach przeładowniczych.
wykształcenie zasadnicze zawodowe	
1 miesiąc praktyki w zakresie zawodu regulowanego	
szkolenie specjalistyczne	
złożenie, z pozytywnym rezultatem przed komisją egzaminacyjną egzaminu potwierdzającego teoretyczną wiedzę i praktyczną znajomość wykonywania czynności obsługi. Dla maszynisty samojezdnych żurawi kolejowych – dodatkowe wymagania posiadania uprawnień kolejowych do kierowania pojazdem szynowym, wydane przez władze kolejowe	
zdolność fizyczna i psychiczna stwierdzona zaświadczeniem lekarskim	
dla żurawi kolejowych z własnym napędem konieczne uprawnienia jak dla maszynisty pojazdu trakcyjnego	

Konserwator specjalistycznych dźwignic kolejowych:

Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu konserwatora specjalistycznych dźwignic kolejowych.

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
ukończone 18 lat.	Połączenie zawodu konserwatora specjalistycznych dźwignic kolejowych z zawodem konserwatora specjalistycznych dźwignic portowych i urządzeń specjalistycznych w portowych technologicznych ciągach przeładowniczych. W wyniku połączenia powstanie bardziej uniwersalny zawód - konserwator specjalistycznych dźwignic i urządzeń w portowych technologicznych ciągach przeładowniczych.
wykształcenie: – średnie techniczne, – zasadnicze zawodowe.	
6 miesięcy praktyki w zakresie zawodu regulowanego przy wykształceniu średnim technicznym, ALBO 12 miesięcy praktyki w zakresie zawodu regulowanego przy wykształceniu zasadniczym zawodowym,	
szkolenie specjalistyczne,	
złożenie z pozytywnym rezultatem przed komisją egzaminacyjną egzaminu potwierdzającego teoretyczną wiedzę i praktyczną znajomość wykonywania czynności obsługi.	
Dla konserwatora elektryka – dodatkowo wymagane jest posiadanie uprawnień do wykonywania czynności obsługi i konserwacji urządzeń elektroenergetycznych.	

Pilot samolotowy zawodowy, pilot samolotowy liniowy

Aktualne wymogi i proponowane zmiany w zakresie dostępu do zawodu pilota samolotowego zawodowego i pilota zawodowego liniowego.

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
• pilot zawodowy i liniowy - wykształcenie średnie	Rezygnacja z wymogu posiadania odpowiedniego wykształcenia do wydania licencji w obu przypadkach.
wiek: • pilot zawodowy - ukończone 18 lat • pilot liniowy – ukończone 21 lat	bez zmian
korzystanie w pełni z praw publicznych,	bez zmian
☐ posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych,	bez zmian
☐ niekaralność za przestępstwo skutkująca orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym ⁵	bez zmian
świadczenie radiotelefonisty w służbie lotniczej	bez zmian
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 1.	bez zmian

⁵ Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1a ustawy Prawo lotnicze: **licencja nie może być wydana osobie**, w stosunku do której prokurator postanowił zastosować środek zapobiegawczy polegający na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo w **stosunku do której prawomocnym wyrokiem sądu orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu.**”.

ukończenie i zaliczenie szkolenia teoretycznego i praktycznego w ośrodku szkolenia lotniczego, potwierdzone odpowiednimi świadectwami,	bez zmian
- w przypadku pilota zawodowego - zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego na licencję pilota zawodowego - w przypadku pilota liniowego – posiadanie licencji pilota zawodowego oraz zdanie egzaminu teoretycznego i praktycznego na licencję pilota liniowego.	

Pilot śmigłowcowy zawodowy

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	Rezygnacja z wymogu posiadania odpowiedniego wykształcenia do wydania licencji.
wiek: ukończone 18 lat	bez zmian
korzystanie w pełni z praw publicznych,	bez zmian
posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych,	bez zmian
niekaralność za przestępstwo skutkująca orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym ⁶	bez zmian
świadectwo radiotelefonisty w służbie lotniczej	bez zmian
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 1.	bez zmian
ukończenie i zaliczenie szkolenia teoretycznego i praktycznego w ośrodku szkolenia lotniczego potwierdzone odpowiednimi świadectwami	bez zmian
wykonanie jako pilot śmigłowca co najmniej 135 godzin lotu, jeżeli ukończył kurs szkolenia zintegrowanego, albo co najmniej 185 godzin lotu podczas szkolenia modułowego, w tym nie mniej niż: a) 35 godzin lotu jako pilot dowódca śmigłowca, jeżeli ukończył kurs szkolenia zintegrowanego albo 50 godzin lotu jako pilot dowódca śmigłowca podczas szkolenia modułowego, b) 10 godzin przelotu jako pilot dowódca śmigłowca, włączając w to przelot na odległość nie mniejszą niż 185 km (100 NM), podczas którego zostały wykonane dwa lądowania z całkowitym zatrzymaniem na dwu różnych lotniskach	bez zmian

⁶ Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1a ustawy Prawo lotnicze: **licencja nie może być wydana osobie**, w stosunku do której prokurator postanowił zastosować środek zapobiegawczy polegający na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo **w stosunku do której prawomocnym wyrokiem sądu orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu.**”.

(10 godzin przelotu, wykonanego w charakterze dowódcy śmigłowca, może mieścić się w ogólnym czasie lotów w charakterze dowódcy śmigłowca, wymienionym pod lit. a), c) 10 godzin lotu na dwusterze według wskazań przyrządów, z których nie więcej niż 5 godzin lotu może być zaliczonych na urzędzeniu treningowym, d) 10 godzin lotu w nocy, w tym nie mniej niż: – 5 godzin lotów szkoleniowych na dwusterze, w tym co najmniej 3 godziny przelotu, – 5 godzin lotów szkoleniowych samodzielnych, w tym co najmniej 3 godziny przelotu w nocy i 5 samodzielnych startów i lądowań z pełnym zatrzymaniem;	
zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego.	bez zmian

Pilot śmigłowcowy liniowy

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	Rezygnacja z wymogu posiadania odpowiedniego wykształcenia do wydania licencji.
wiek: ukończone 21 lat	bez zmian
korzystanie w pełni z praw publicznych,	bez zmian
posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych,	bez zmian
niekaralność za przestępstwo skutkująca orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym ⁷	bez zmian
świadcstwo radiotelefonisty w służbie lotniczej	bez zmian
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 1.	bez zmian
ukończenie i zaliczenie szkolenia teoretycznego i praktycznego w ośrodku szkolenia lotniczego potwierdzone odpowiednimi świadectwami	bez zmian
posiadanie licencji pilota śmigłowcowego zawodowego z wpisanym do niej uprawnieniem na typ śmigłowca, bez ograniczenia do wykonywania wyłącznie czynności drugiego pilota	bez zmian
wykonanie co najmniej 1.000 godzin jako pilot śmigłowca, w tym co najmniej: a) 350 godzin na śmigłowcach certyfikowanych do lotów IFR z załogą wieloosobową zgodnie z przepisami JAR-27 i 29 albo przepisami równoważnymi lub na śmigłowcach certyfikowanych w tych kategoriach według innych	bez zmian

⁷ Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1a ustawy Prawo lotnicze: **licencja nie może być wydana osobie**, w stosunku do której prokurator postanowił zastosować środek zapobiegawczy polegający na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo **w stosunku do której prawomocnym wyrokiem sądu orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu.**”.

równoważnych przepisów, bądź też na śmigłowcach, na których zgodnie z przepisami JAR-OPS lub zgodnie z innymi równoważnymi przepisami wymagana jest załoga wieloosobowa, b) 250 godzin lotu jako pilot dowódca śmigłowca, w tym nie więcej niż 150 godzin lotu jako drugi pilot pełniący funkcję dowódcy pod nadzorem, przy zachowaniu warunku zatwierdzenia nadzoru przez Prezesa Urzędu, c) 200 godzin przelotu jako pilot dowódca śmigłowca, w tym nie więcej niż 100 godzin lotu jako drugi pilot pełniący funkcję dowódcy pod nadzorem, przy zachowaniu warunku zatwierdzenia nadzoru przez Prezesa Urzędu; wymagany czas 200 albo odpowiednio 100 godzin przelotu może być zawarty w ogólnym czasie lotów d) 70 godzin lotu według wskazań przyrządów, z których nie więcej niż 30 godzin może być wykonanych na urządzeniu treningowym, e) 100 godzin lotu w nocy w charakterze dowódcy albo drugiego pilota śmigłowca,	
zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego	bez zmian

Pilot wiatrakowcowi zawodowy.

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	Rezygnacja z wymogu posiadania odpowiedniego wykształcenia do wydania licencji.
wiek: ukończone 18 lat	bez zmian
korzystanie w pełni z praw publicznych,	bez zmian
posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych,	bez zmian
niekaralność za przestępstwo skutkująca orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym ⁸	bez zmian
świadczenie radiotelefonisty w służbie lotniczej	bez zmian
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 1.	bez zmian
ukończenie i zaliczenie szkolenia teoretycznego i praktycznego w ośrodku szkolenia lotniczego potwierdzone odpowiednimi świadectwami	bez zmian
wykonanie co najmniej 150 godzin lotu na wiatrakowcu, w tym co najmniej: a) 50 godzin jako dowódca wiatrakowca, b) 10 godzin przelotu jako dowódca wiatrakowca,	bez zmian

⁸ Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1a ustawy Prawo lotnicze: **licencja nie może być wydana osobie**, w stosunku do której prokurator postanowił zastosować środek zapobiegawczy polegający na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo **w stosunku do której prawomocnym wyrokiem sądu orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu.**”.

c) co najmniej 10 godzin lotu na dwusterze według wskazania przyrządów, d) 10 godzin lotu w nocy,	
zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego	bez zmian

Pilota sterowcowy zawodowy

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	Rezygnacja z wymogu posiadania odpowiedniego wykształcenia do wydania licencji.
wiek: ukończone 18 lat	bez zmian
korzystanie w pełni z praw publicznych,	bez zmian
posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych,	bez zmian
niekaralność za przestępstwo skutkująca orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym ⁹	bez zmian
świadczenie radiotelefonisty w służbie lotniczej	bez zmian
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 1.	bez zmian
ukończenie i zaliczenie szkolenia teoretycznego i praktycznego w ośrodku szkolenia lotniczego potwierdzone odpowiednimi świadectwami	bez zmian
wykonanie co najmniej 60 lotów w łącznym czasie 40 godzin na sterowcu, w tym co najmniej: a) 40 lotów w łącznym czasie 25 godzin jako pilot dowódca sterowca, b) godziny przelotów samodzielnych w charakterze dowódcy sterowca, włączając w to jeden lot na odległość nie mniejszą niż 50 km (jeżeli kandydat posiada licencję pilota balonu wolnego i wykonał co najmniej 60 godzin lotu na balonach jako pilot dowódca, powyższe wymagania może spełnić po wykonaniu nie mniej niż 6 godzin lotu jako dowódca sterowca, przy zachowaniu wymagań określonych w lit. b)	bez zmian
zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego	bez zmian

Pilota balonu wolnego

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	Rezygnacja z wymogu posiadania odpowiedniego wykształcenia do wydania licencji.
wiek: ukończone 18 lat	bez zmian

⁹ Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1a ustawy Prawo lotnicze: **licencja nie może być wydana osobie**, w stosunku do której prokurator postanowił zastosować środek zapobiegawczy polegający na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo **w stosunku do której prawomocnym wyrokiem sądu orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu.**”.

korzystanie w pełni z praw publicznych,	bez zmian
posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych,	bez zmian
niekaralność za przestępstwo skutkująca orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym ¹⁰	bez zmian
świadczenie radiotelefonisty w służbie lotniczej	bez zmian
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 1.	bez zmian
ukończenie i zaliczenie szkolenia teoretycznego i praktycznego w ośrodku szkolenia lotniczego potwierdzone odpowiednimi świadectwami	bez zmian
wykonanie co najmniej 60 lotów w łącznym czasie 40 godzin na sterowcu, w tym co najmniej: a) 40 lotów w łącznym czasie 25 godzin jako pilot dowódca sterowca, b) godziny przelotów samodzielnych w charakterze dowódcy sterowca, włączając w to jeden lot na odległość nie mniejszą niż 50 km (jeżeli kandydat posiada licencję pilota balonu wolnego i wykonał co najmniej 60 godzin lotu na balonach jako pilot dowódca, powyższe wymagania może spełnić po wykonaniu nie mniej niż 6 godzin lotu jako dowódca sterowca, przy zachowaniu wymagań określonych w lit. b)	bez zmian
zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego	bez zmian

Pilot szybowcowy

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie co najmniej ponadgimnazjalne lub równorzędne, a jeżeli z licencji wynika uprawnienie do wykonywania zawodowego czynności pilota – średnie.	Rezygnacja z wymogu posiadania odpowiedniego wykształcenia do wydania licencji.
wiek: ukończone 16 lat, a jeżeli z licencji wynika uprawnienie do wykonywania zawodowego czynności pilota – 18 lat	bez zmian
korzystanie w pełni z praw publicznych,	bez zmian
posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych,	bez zmian
niekaralność za przestępstwo skutkująca orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów	bez zmian

¹⁰ Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1a ustawy Prawo lotnicze: **licencja nie może być wydana osobie**, w stosunku do której prokurator postanowił zastosować środek zapobiegawczy polegający na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo **w stosunku do której prawomocnym wyrokiem sądu orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu.**”.

mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym ¹¹	
świadectwo radiotelefonisty w służbie lotniczej	bez zmian
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 2.	bez zmian
ukończenie i zaliczenie szkolenia teoretycznego i praktycznego w ośrodku szkolenia lotniczego lub w organizacji wymienionej w § 9 ust. 5 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 września 2003 r. w sprawie licencjonowania personelu lotniczego, potwierdzone odpowiednimi świadectwami,	bez zmian
co najmniej 35 godzin lotu na szybowcach lub na szybowcach z własnym napędem, w tym co najmniej: a) 15 godzin lotu samodzielnego co najmniej w 40 lotach, b) 1 przelot na dwusterze lub samodzielny na odległość nie mniejszą niż 50 km,	bez zmian
zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego	bez zmian

Radiooperator pokładowy

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	Usunięcie licencji radiooperatora pokładowego z listy zawodów regulowanych bowiem jest to uprawnienie wpisywane do poszczególnych licencji pilotów na daną specjalność lotniczą posiadaną przez ww., nie zaś samodzielna licencja. Licencja radiooperatora pokładowego nie jest obecnie wydawana w Rzeczypospolitej Polskiej, ponieważ zgodnie z brzmieniem przepisu 3.4 Załącznika 1 (Licencjonowanie Personelu) do Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym, sporządzonej w Chicago dnia 7 grudnia 1944 r. (Dz. U. z 1959 r. Nr 35, poz. 212 i 214, z późn. zm), w wydawanych w Polsce licencjach lotniczych (oraz świadectwach kwalifikacji) do licencji pilota na daną specjalność lotniczą dokonuje się wpisu potwierdzającego spełnianie przez kandydata/pilota wymagań
wiek: ukończone 18 lat	
korzystanie w pełni z praw publicznych,	
posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych,	
niekaralność za przestępstwo skutkująca orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym ¹²	
świadectwo radiotelefonisty w służbie lotniczej	
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 2.	

¹¹ Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1a ustawy Prawo lotnicze: **licencja nie może być wydana osobie**, w stosunku do której prokurator postanowił zastosować środek zapobiegawczy polegający na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo **w stosunku do której prawomocnym wyrokiem sądu orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu**.”.

¹² Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1a ustawy Prawo lotnicze: **licencja nie może być wydana osobie**, w stosunku do której prokurator postanowił zastosować środek zapobiegawczy polegający na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo **w stosunku do której prawomocnym wyrokiem sądu orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu**.”.

ukończenie i zaliczenie szkolenia teoretycznego i praktycznego w ośrodku szkolenia lotniczego lub w organizacji wymienionej w § 9 ust. 5 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 września 2003 r. w sprawie licencjonowania personelu lotniczego, potwierdzone odpowiednimi świadectwami,	dotyczących umiejętności i wiedzy w zakresie procedur radiotelefonii i frazeologii lotniczej.
wykonanie co najmniej 20 godzin lotu, na statku powietrznym wyposażonym w radiostację łączności radiotelegraficznej i radiotelefonicznej, wykonując czynności radiooperatora pokładowego pod nadzorem upoważnionego przez ośrodek szkolenia lotniczego radiooperatora posiadającego uprawnienia dotyczące typu (nie więcej niż 10 godzin lotu może być zastąpione lotami na symulatorze albo ćwiczeniami na innym urządzeniu treningowym aprobowanym przez prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego),	
zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego	

Technik-mechanik lotniczy

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	połączenie zawodów technika mechanika lotniczego oraz zawodu technika awionika w jeden zawód tj. mechanika lotniczego obsługi technicznej, określonego w art. 94 ust. 6 pkt 3 ustawy – Prawo lotnicze w obecnym brzmieniu
korzystanie w pełni z praw publicznych	
pełna zdolność do czynności prawnych	
zaświadczenie o niekaralności	
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 3.	
spełnienie wymagań PART-66	

Technik awionik

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	połączenie zawodów technika mechanika lotniczego oraz zawodu technika awionika w jeden zawód tj. mechanika lotniczego obsługi technicznej, określonego w art. 94 ust. 6 pkt 3 ustawy – Prawo lotnicze w obecnym brzmieniu
korzystanie w pełni z praw publicznych	
pełna zdolność do czynności prawnych	
zaświadczenie o niekaralności	
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 3.	

spełnienie wymagań PART-66	
----------------------------	--

Dyspozytor lotniczy

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	Rezygnacja z wymogu posiadania odpowiedniego wykształcenia do wydania licencji.
wiek: ukończone 18 lat	bez zmian
korzystanie w pełni z praw publicznych,	bez zmian
☐ posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych,	bez zmian
☐ niekaralność za przestępstwo skutkująca orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym ¹³	bez zmian
świadcstwo radiotelefonisty w służbie lotniczej	bez zmian
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 3.	bez zmian
- znajomość języka angielskiego odpowiednia dla wykonywania czynności dyspozytora lotniczego, - posiadanie następującej praktyki lotniczej: 1) w okresie 3 lat bezpośrednio poprzedzających ubieganie się o wydanie licencji wykonanie w ciągu 2 lat w przewozie lotniczym czynności na następujących stanowiskach: a) członek załogi lotniczej statku powietrznego w transporcie lotniczym, LUB b) meteorolog w organizacji wysyłającej statki powietrzne w transporcie lotniczym, LUB c) kontroler ruchu lotniczego, LUB d) inspektor nadzoru technicznego nad dyspozytorami lotniczym, ALBO 2) w okresie 2 lat bezpośrednio poprzedzających ubieganie się o wydanie licencji, wykonanie czynności asystenta dyspozytora lotniczego w ciągu co najmniej roku oraz 3) odbycie w ciągu 2 lat od zaliczenia egzaminu praktycznego na licencję dyspozytora lotniczego jednorocznej praktyki w czynnościach dyspozytora lotniczego u przewoźnika lotniczego pod nadzorem upoważnionego dyspozytora lotniczego. - praktyka wykazana nie jest wymagana, w przypadku	bez zmian

¹³ Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1a ustawy Prawo lotnicze: **licencja nie może być wydana osobie**, w stosunku do której prokurator postanowił zastosować środek zapobiegawczy polegający na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo w **stosunku do której prawomocnym wyrokiem sądu orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu.**".

ukończenia odpowiedniego szkolenia teoretycznego i praktycznego w ośrodku przeszkalanania pilotów licencjonowanych na uprawnienia na typstatku powietrznego oraz szkolenia dyspozytorów lotniczych, potwierdzonego odpowiednimi świadectwami, - zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu	
---	--

Mechanik pokładowy

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	Rezygnacja z wymogu posiadania odpowiedniego wykształcenia do wydania licencji.
wiek: ukończone 18 lat	bez zmian
korzystanie w pełni z praw publicznych,	bez zmian
☐ posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych,	bez zmian
☐ niekaralność za przestępstwo skutkująca orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym ¹⁴	bez zmian
świadectwo radiotelefonisty w służbie lotniczej	bez zmian
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 2.	bez zmian
- szkolenie teoretyczne i praktyczne w ośrodku szkolenia lotniczego, potwierdzone odpowiednimi świadectwami, - wykonanie w trakcie praktycznego szkolenia lotniczego i nadzorowanej praktyki na statku powietrznym jednej z następujących kategorii: samolotowy, śmigłowiec, sterowiec, do której ma się odnosić licencja, ogółem co najmniej 100 godzin lotu w charakterze mechanika pokładowego, w tym nie więcej niż: a. 50 godzin lotu może być wykonane na urządzeniu treningowym zaakceptowanym do tego celu przez Prezesa Urzędu, b. godzin lotu może być zaliczone, jeżeli zostało wykonane w charakterze: – pilota, na statku powietrznym tej kategorii, do której ma się odnosić licencja, o którą kandydat się ubiega, – mechanika pokładowego, posiadającego licencję uprawniającą do wykonywania tych czynności na statku powietrznym innej kategorii niż ta, do której ma się odnosić licencja, o którą kandydat się ubiega; - posiadanie co najmniej jeden rok praktyki w obsłudze technicznej statków powietrznych tej kategorii, do	bez zmian

¹⁴ Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1a ustawy Prawo lotnicze: **licencja nie może być wydana osobie**, w stosunku do której prokurator postanowił zastosować środek zapobiegawczy polegający na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo **w stosunku do której prawomocnym wyrokiem sądu orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu.**”.

której ma się odnosić licencja, o którą kandydat się ubiega, w zakresie płatowca, zespołu napędowego oraz wyposażenia w przyrządy pokładowe i systemy nawigacyjne oraz kierowania lotem, - zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego.	
---	--

Skoczek spadochronowy

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	Rezygnacja z wymogu posiadania odpowiedniego wykształcenia do wydania świadectwa kwalifikacji
wiek: ukończone 16 lat	bez zmian
korzystanie w pełni z praw publicznych,	bez zmian
☐ posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych,	bez zmian
☐ niekaralność za przestępstwo skutkująca orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym ¹⁵	bez zmian
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 2.	zniesienie wymogu posiadania orzeczenia lotniczo-lekarskiego klasy 2. (nie dotyczy wykonujących czynności lotnicze na podstawie posiadanego uprawnienia instruktorskiego, uprawnienia do lotów lub skoków z pasażerem oraz uczestniczących we współzawodnictwie sportowym organizowanym przez polski związek sportowy)
- ukończenie i zaliczenie szkolenia teoretycznego i praktycznego w ośrodku szkolenia lotniczego (szkolenie to musi być prowadzone równolegle lub w połączeniu ze szkoleniem do jednego z uprawnień lotniczych wpisywanych do licencji skoczka spadochronowego zawodowego), - wykonanie co najmniej takiej liczby i rodzajów skoków spadochronowych, jakie są wymagane dla uprawnienia wydawanego łącznie z licencją, - zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego.	bez zmian

Nawigator lotniczy

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	Rezygnacja z wymogu posiadania odpowiedniego wykształcenia do wydania licencji.
wiek: ukończone 18 lat	bez zmian
korzystanie w pełni z praw publicznych,	bez zmian

¹⁵ Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1a ustawy Prawo lotnicze: **licencja nie może być wydana osobie**, w stosunku do której prokurator postanowił zastosować środek zapobiegawczy polegający na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo **w stosunku do której prawomocnym wyrokiem sądu orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu.**”.

☐ posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych,	bez zmian
☐ niekaralność za przestępstwo skutkująca orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym ¹⁶	bez zmian
świadectwo radiotelefonisty w służbie lotniczej	bez zmian
orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 2.	bez zmian
- szkolenie teoretyczne i praktyczne w ośrodku szkolenia lotniczego, potwierdzone odpowiednimi świadectwami, w trakcie praktycznego szkolenia lotniczego i nadzorowanej praktyki wykonanie na statku powietrznym ogółem co najmniej 200 godzin lotu w charakterze nawigatora lotniczego w tym co najmniej 30 godzin w nocy (w czasie lotu nie więcej niż 100 godzin lotu może być wykonane na urządzeniu treningowym zaakceptowanym do tego celu przez Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego, 50 godzin lotu może być zaliczone jeżeli zostało wykonane w charakterze pilota), - zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego.- zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego.	bez zmian

Mechanik poświadczenia obsługi technicznej statku powietrznego

Aktualne wymogi:	Proponowane zmiany:
wykształcenie średnie	Rezygnacja z wymogu posiadania odpowiedniego wykształcenia do wydania świadectwa kwalifikacji
wiek: ukończone 18 lat (w przypadku uprawnienia do poświadczania obsługi technicznej, wykonanej przez inną osobę – wiek: ukończone 21 lat),	bez zmian
korzystanie w pełni z praw publicznych,	bez zmian
☐ posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych,	bez zmian
☐ niekaralność za przestępstwo skutkująca orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym ¹⁷	bez zmian
świadectwo radiotelefonisty w służbie lotniczej	bez zmian

¹⁶ Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1a ustawy Prawo lotnicze: **licencja nie może być wydana osobie**, w stosunku do której prokurator postanowił zastosować środek zapobiegawczy polegający na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo **w stosunku do której prawomocnym wyrokiem sądu orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu**”.

¹⁷ Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1a ustawy Prawo lotnicze: **licencja nie może być wydana osobie**, w stosunku do której prokurator postanowił zastosować środek zapobiegawczy polegający na obowiązku powstrzymania się od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów mechanicznych lub od prowadzenia wszelkiego rodzaju pojazdów w ruchu powietrznym albo **w stosunku do której prawomocnym wyrokiem sądu orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych, w okresie obowiązywania tego środka lub zakazu**”.

orzeczenie lotniczo-lekarskie klasy 3.	zniesienie obowiązku
• szkolenie teoretyczne i praktyczne w ośrodku szkolenia lotniczego, potwierdzone odpowiednimi świadectwami • posiadanie praktyki w obsłudze: 1. poszczególnych zespołów samolotów albo śmigłowców i wiatrakowców o maks. ciężarze do startu nieprzekraczającym 5700 kg, jeżeli ma być uprawniony do poświadczenia obsługi wykonywanej: a) wyłącznie osobiście – 1 rok, b) wykonywanej przez inne osoby pod nadzorem – 2 lata; 2. statku powietrznego jako całości: samolotu albo śmigłowca i wiatrakowca o maks. ciężarze do startu przekraczającym 5700 kg – 4 lata w charakterze mechanika poświadczenia obsługi wszystkich zespołów statku powietrznego, a jeżeli ukończył szkolenie teoretyczne i praktyczne w tym zakresie – 2 lata; 3. statku powietrznego jako całości: sterowca, balonu wolnego i szybowca, jeżeli ma być uprawniony do poświadczenia obsługi wykonywanej: a) wyłącznie osobiście – 2 lata, b) wykonywanej przez inne osoby pod nadzorem – 4 lata - zdanie teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego.	bez zmian